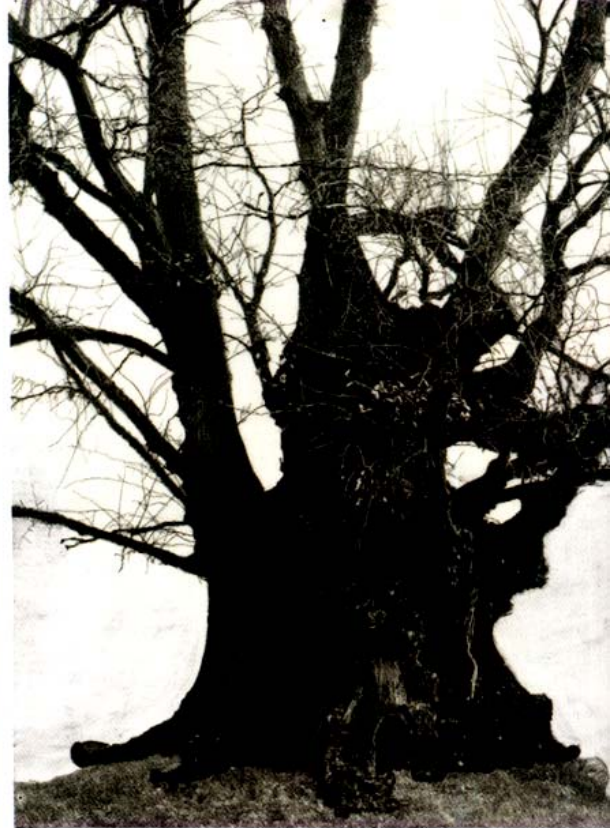

De Feijter Iris, 'Patrick Van Caeckenbergh - Nieuwe overzichtstentoonstelling in Leuvens Museum M'. Collect AAA, nr.424, February 2012, p.20-25.

linksboven

Tekeningen van oude Bomen
(zomer 2010). 14,1 x 11,0 cm
2010.

Van Caeckenbergh Patrick
Pentel 120 3DX - 0,5mm A315
part of a series of 3
© Peter Cox.

rechtsboven

Tekeningen van oude Bomen
(zomer 2010).

26,8 x 20,2 cm, 2010.
Van Caeckenbergh Patrick
Pentel 120 3DX - 0,5mm A315
part of a series of 3.
© Peter Cox.

Patrick Van Caeckenbergh

Filosofisch, raadselachtig, complex, sprookjesachtig: over het werk van Patrick Van Caeckenbergh is het laatste woord nog niet gezegd. Kijk en oordeel vooral zelf op zijn nieuwe overzichtstentoonstelling die vanaf morgen te zien is in het Leuvense Museum M. 'Eigenlijk maak ik elke dag een retrospectieve.'

TEKST: IRIS DE FEIJTER

Een bed met een zelfgehaakte spreij, stapels boeken, een houten wand vol keurig gerangschikte sigarenkistjes, een opgeruimd bureau en wat knipsels aan de muur: welkom in het atelier van de Belgische kunstenaar Patrick Van Caeckenbergh. Speciaal voor zijn retrospectieve tentoonstelling

in Museum M verkaste hij zijn werkkamer integraal naar Leuven. Opmerkelijk: bijna 30 jaar geleden stelde hij ook al eens zijn werkruimte tentoon. 'Toen ik op de academie in Gent zat, woonde ik in een klein fabriekje waarin ik een grote doos bouwde. Daarin zat alles wat ik nodig had: studiehock, eettafel, rommelkamer, sa-

“De kunstwereld is voor mij gewoon een tolerant platform. Meer niet.”

lon en mezzanine met een bed. Toen mijn architectuurdocent Paul Robbrecht dat zag, uitte hij zijn bewondering en pleitte hij ervoor mijn ‘kot’ te presenteren als eindwerk. En zo geschiedde. Toen de Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst (later zou hier het SMAK uit voortvloeien, nvdr) mijn ‘Living Box’ wilde tentoonstellen, woonde ik noodgedwongen een paar weken terug thuis bij mijn ouders in Aalst, lacht Van Caeckenbergh. Zo ver komt het deze keer niet. Maar het was wel een hele onderneming om alle werken bij elkaar te krijgen. Van Caeckenbergh werkt – samen met het museum – al twee jaar aan de expo. De meeste kunstwerken hangen bij Europese verzamelaars, maar er komen ook een paar stukken uit overzeese gebieden. ‘Mijn tentoonstelling in M is eigenlijk één groot werk samengesteld uit verschillende objecten en collages die ik sinds de jaren 80

maakte. Ik werk ontzettend traag, dus een expo vullen met nieuw werk is onmogelijk voor mij. De afzonderlijke kunstwerken zijn voor mij niet meer dan fundamentele bouwstenen waarmee ik keer op keer een nieuw kunstwerk maak door ze in een andere volgorde te zetten. Eigenlijk maak ik dus elke dag een retrospectieve.’

Van Caeckenberghs werk wordt vaak gezien als filosofisch en complex. Zijn dat termen waar hij zichzelf in herkent? ‘Mijn werk ontstaat niet uit ideetjes. Het is het resultaat van lange denkprocessen die weken, maanden of zelfs jaren kunnen duren. Vergelijk het met gerenommeerde schrijvers die soms wel 10 jaar aan één boek werken. Bij mijn duurt het ook een eeuwigheid voordat een werk ‘in zijn plooi valt’. Soms ga ik zó op in het denkproces dat het wel een obsessie lijkt. Daardoor wordt mijn werk ook ontzettend complex. Het is mijn allergrootste angst dat mensen mijn werk niet begrijpen. Daarom probeer ik de tentoonstelling op de vatten als een wandeling. Onder andere door teksten neem ik de bezoeker bij de hand en toon ik hem mijn universum. Het verhalende aspect is erg belangrijk voor me. Het werk en de tentoonstelling zijn sprookjesachtig.’

boven

‘Voedselpiramide’ - ‘Het Kaartenhuisje’, sculptuur : 105,0 x 54,0 x 100,0 cm + tafel: 74,0 x 101,0 x 110,0 cm
1993, mixed media (sculptuur)
© Pjerpol Rubens.

onder

‘Le Berceau II’, 210,0 x 290,0 x 220,0 cm, 1999-2009, polyester, hout, ijzer, matras en mixed media.
© Marc Domage.

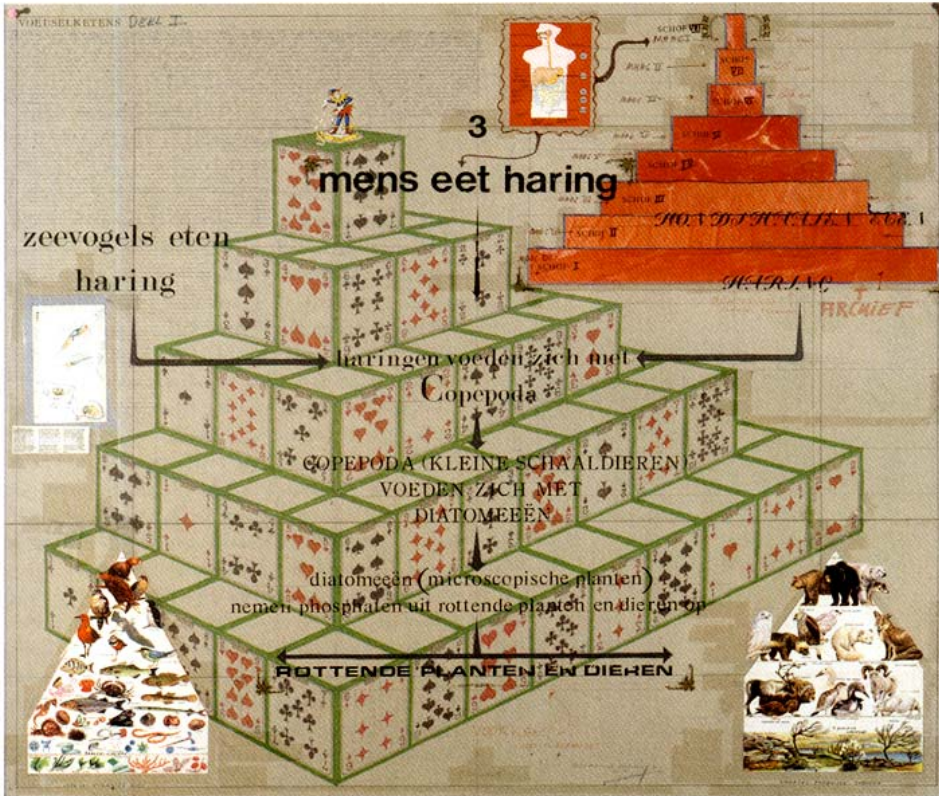
boven
 'Het Paard',
 184,0 x 220,0 x 105,0 cm,
 1985-1986,
 mixed media (sculptuur)
 © Marc Van Geyte.

Autodidact

Inmiddels heeft Van Caeckenbergh een gevestigde positie in de kunstwereld verworven, maar jarenlang wees niets erop dat hij ooit kunstenaar zou worden. Zijn ouders werkten letterlijk dag en nacht in de fabriek om hem – hun enig kind – te laten studeren. 'Een job als loketbediende op de bank was het summum volgens mijn vader, dus stuurde hij me naar het college in plaats van naar de vakschool. Na een woelige periode – waarin ik me afzette tegen school en

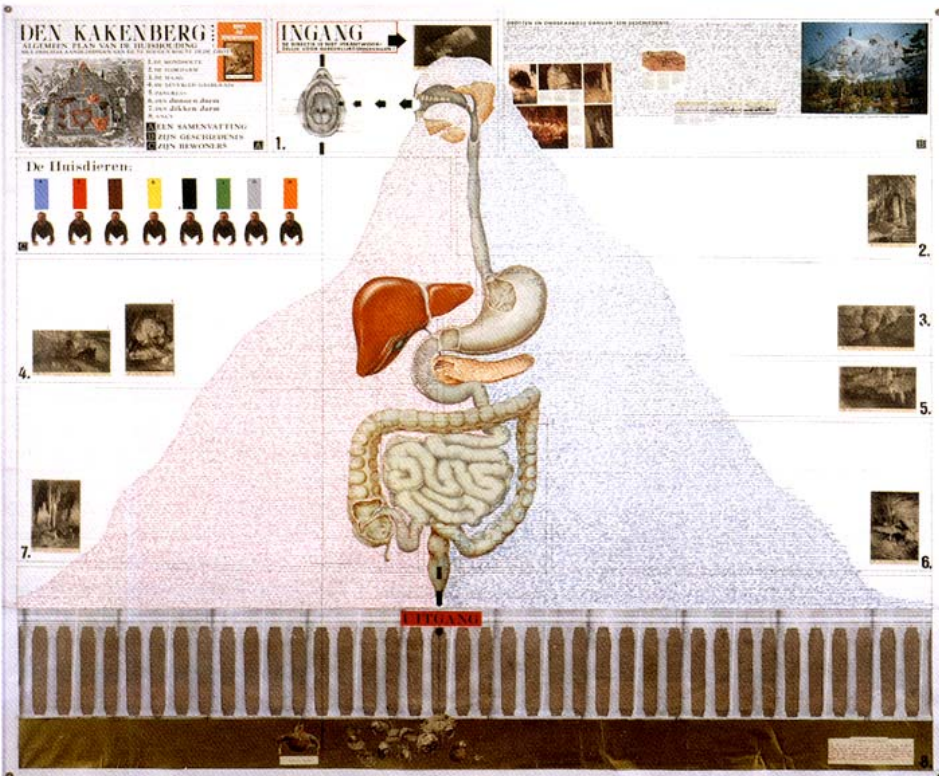
tegen mijn ouders – zette ik uiteindelijk de stap naar de kunstacademie. Ik volgde beeldhouwen. Een heel strenge opleiding. De stuurse leraar liet ons enkel Griekse koppen en ornamenten uit Gotische kerken kopiëren. Gelukkig hoorde er ook een onderdeel keramiek bij. Daar was de sfeer veel losser. De docente – een empathisch moederfiguur – hamerde erop onze verbeelding te laten spreken. Verbeelding was een woord dat ik amper kende,' grapt Van Caeckenbergh. 'Qua cultuur kreeg ik niet veel mee van mijn

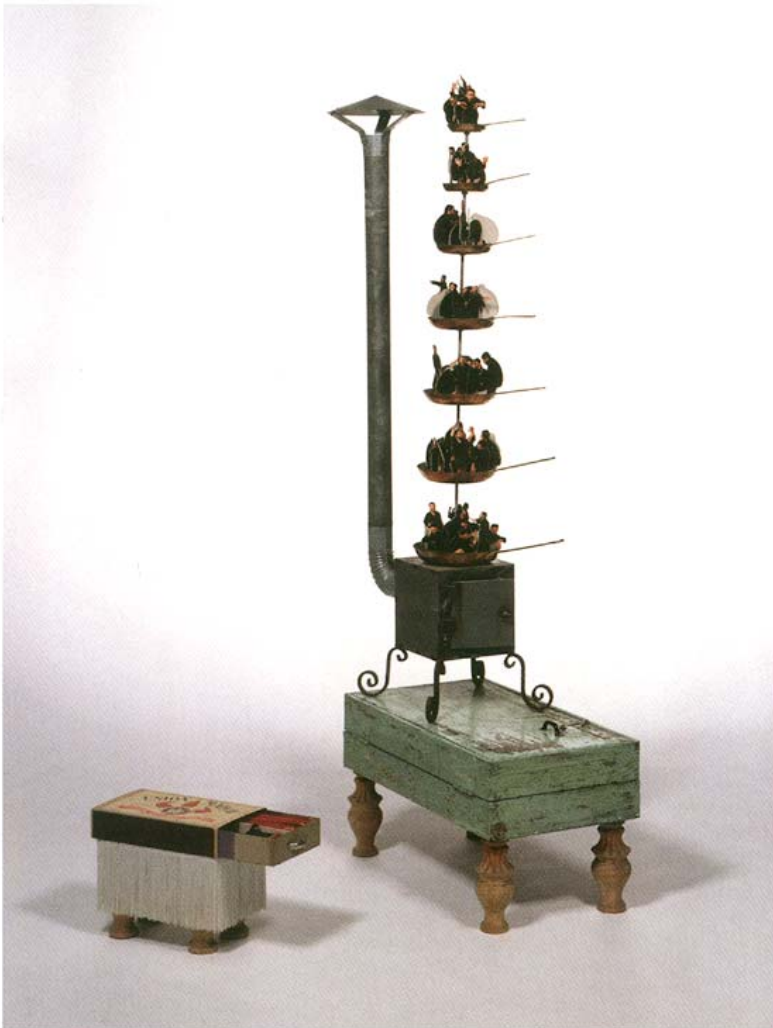
patrick van caeckenbergh |

boven
 'Ontwerp Voedselpiramide',
 110,0 x 120,0 x 4,0 cm, 1992,
 mixed media (collage),
 © Felix Tirry.

onder
 'Den Kakenberg IV'
 ('The Mountain') ('La Montagne'),
 170,0 x 190,0 x 4,5 cm, 1993,
 mixed media (collage),
 © Dirk Pauwels.

boven
 'Het Kachelkje',
 (180,0 x 100,0 x 37,0 cm) +
 (26,5 x 31,0 x 19,0 cm), 1992-1993,
 mixed media (sculptuur).
 © Pjerpol Rubens.

ouders. Thuis heb ik nooit een boek gezien. Ik kende alleen populaire muziek van de radio zoals punk en David Bowie. Er ging een wereld voor me open toen mijn leraar moraal zich over me ontfermde. Hij liet me luisteren naar opera en klassieke muziek, gaf me goede literatuur en kwaliteitskranten. Het was alsof ik 17 jaar niets had gegeten en nu plots voor een tafel stond met de meest exotische spijzen. Ik was obsessief. Elke dag zat ik tot 's avonds laat op de academie, ook op zaterdag. Zelfs in de koffiepauze werkte ik door.'

Zijn ambitie wierp zijn vruchten af. Toen hij afstudeerde in Aalst kreeg hij de Valerius de Saedeleerprijs. De officiële uitreiking door de burgemeester op het stadhuis en de lovende woorden over het talent van hun zoon maakten veel indruk op Van Caeckenberghs ouders. En ze lieten hem verder studeren in Gent. 'Op de academie in Gent heb ik nooit een concreet werk

gemaakt. Vier jaar lang deed ik niets anders dan lezen en studeren. Mijn Aalsterse kotgenoot deed filosofie aan de universiteit en ik ging vaak met hem mee naar de les. Ik volgde ook biologie, fysica, architectuur en zelfs neurologie. Dat vond ik allemaal vreselijk interessant. Waarom ik dan toch in de kunst belandde? Omdat ik daar al die disciplines tegelijk kan uitoefenen. De kunstwereld is voor mij gewoon een tolerant platform. Meer niet. Mijn werk is geen commentaar op andere kunstenaars of kunstwerken. De wortels van mijn werk liggen in die andere disciplines,' legt Van Caeckenbergh uit. 'Ook over de gang van zaken in de kunstwereld weet ik bijzonder weinig. Gelukkig regelt mijn galerist Frank Demaegd van Zeno X die zaken voor mij. Ik ontmoette hem voor het eerst in 1986. Ik was net afgestudeerd en deed mee aan een groepstentoonstelling in de Keizershallen van Aalst: een omgebouwde textiel fabriek waar vooral grote carnavalsfeesten doorgaan. Plots werd mijn raam omgeroepen. Ik werd gevraagd aan de toog. Daar stond Frank Demaegd. Een jaar later had ik mijn eerste expo in Zeno X. Als beginnend artiest had ik erg veel steun aan de generatie kunstenaars boven mij met onder andere Jef Geys en Bernd Lohaus. Zij geloofden in mijn werk en stimuleerden me om door te zetten. Dat was niet eenvoudig, want behalve hen leek niemand geïnteresseerd in mijn werk. Om geld te verdienen, waste ik in mijn beginjaren af in een restaurant.'

Papegaaien knippen

Maar Van Caeckenbergh hield vol en zijn populariteit steeg. Eind jaren '80, begin jaren '90 was de vraag naar zijn werk zó groot dat zijn galerie met wachtlijsten moest werken. Van Caeckenbergh: 'Ik herinner me nog een collage van 2 bij 2 meter: een waterval met daarop allemaal uitgeknipte mondjes en papegaaien. Het was een uniek stuk, maar er waren zeker 20 of zelfs 30 kopers voor. Dat was een heel vreemde situatie en het dwong me om een belangrijke keuze te maken: beantwoorden aan die vraag of niet. Dat was niet eenvoudig. Ik zag letterlijk al dat geld voor mijn ogen, maar toch besloot ik om het niet te doen. Ik wilde niet 20 dezelfde collages maken. Ik zag het gewoon niet zitten om maanden aan een stuk papegaaien en mondjes uit te knippen. Natuurlijk kon ik ook personeel nemen om dat voor mij te doen. Het is een dilemma waar veel kunstenaars voor komen te staan. Denk maar aan Wim Delvoye. Ik ken hem redelijk goed. We zijn ongeveer even oud en hebben dezelfde anarchistische achtergrond, maar hij maakte een andere beslissing. Daar heb ik begrip en respect voor, maar het is niet mijn weg.'

Ook de werkwijze van Van Caeckenbergh beïnvloedt

Inmiddels heeft Van Caeckenbergh een gevestigde positie in de kunstwereld verworven, maar jarenlang wees niets erop dat hij ooit kunstenaar zou worden. Zijn ouders werkten letterlijk dag en nacht in de fabriek om hem – hun enig kind – te laten studeren. Een job als loketbediende op de bank was het summum volgens zijn vader.

vloedde zijn beslissing. Hij is naar eigen zeggen een echte knutselaar. Ooit schreef hij zelfs *Le manifest du bricolage*. 'Het was een ode aan mijn vader die in 1987 overleed. Hij hield van wandelen en had altijd een plastic zakje bij zich. Alles wat hij tegenkwam – kromme nagels, oude plankjes, roestige vijzen en oude fietswielen – nam hij mee. Thuis had hij een klein schuurtje waar hij alles heel ordelijk bewaarde. Het plezier van het verzamelen was genoeg voor hem. Nooit heb ik hem er iets van zien gebruiken. Tot een paar maanden voor zijn dood. Mijn moeder had een telefoon gekocht, maar in ons kleine huisje was daar geen plaats voor. Dus moest de aanwinst opgehangen worden. Minutenlang stond hij naar de muur te kijken, wandelde naar zijn schuurtje en haalde haast blindelings één plankje uit de honderden die er opgestapeld stonden. Het paste perfect. En plots begreep ik hem,' vertelt Van Caeckenbergh zichtbaar geëmotioneerd. 'Plots kreeg ook de abstracte theorie van Claude-Lévy Strauss – over de primitieve gemeenschap als verzamelaars en bricoleurs – een concrete invulling.'

Rijbewijs

De kunstenaar maakte nog meer radicale stappen in zijn leven. Zo verhuisde hij vijftien jaar geleden van Gent naar Sint-Kornelis-Hoorebeke: een gehucht in de Vlaamse Ardennen. Niet evident voor iemand zonder rijbewijs. 'De eerste maanden moest ik erg wennen. Plots was ik erg afhankelijk van het openbaar vervoer en verwaterden mijn sociale contacten. In Gent kwamen er 2-3 keer per week curatoren en andere kunstkeners langs. En ik had daar ook veel contact met andere kunstenaars. Dat is nu veel minder. Ook mijn werk is wat minder ambitieus geworden. Rustiger. Maar ik klaag niet. Ik leid een luxeleven. Mijn atelier kijkt uit op een prachtige tuin. Ik zit elke dag even op mijn knieën om te danken dat ik op deze trage manier kan leven en werken.'

rechts

Portretfoto (Tom Van Nuffel)

MEER WETEN

Bezoeken

'La Ruine Fructueuse' van Patrick Van Caeckenbergh
Museum M in Leuven.
www.mleuven.be
02-02 t/m 22-04

